Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛИПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 10, 1981 No. 127. VOL. LXXXVIII

ПОНАД 7,000 ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ЦЕНТРАЛЬНОМУ ВІДЗНАЧЕННІ 40-РІЧЧЯ АКТУ 30-ГО ЧЕРВНЯ

Владика Василь Лостен, прем'єр Ярослав Стецько та інші високі гості і представники організацій складають вінок під пам'ятником Героям.

Елленвілл, Н.Й. (в.л.). — В рамках 32-ої зустрічі українців Канада і З'єднаних Стейтів Америки тут минулого кінця тижня, 4-го і 5-го липня ц.р., відбулось багатолюдне центральне відзначення 40-вої річниці Акту з 30-го червня 1941 року, яким з ініціятиви Організації Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери було проголошено відновлення Української Державности.

Свято, у якому взяло участь понад 7,000 осіб не зважаючи на дощову погоду, звеличав своєю присутністю колишній прем'єр-міністер сформованого у Львові тимчасового уряду, а тепер голова Проводу ОУН і голова Антибольшевицького Бльоку Народів Ярослав Стецько, який прибув на Оселю Спілки Української Молоді Америки в товаристві своєї дружини, відомої політичної активістки, керів

(Закінчення на стор. 3)

„Шахтар" з Донецька виступить в Ню Джерзі

Нюарк, Н. Джерзі. (О. Твардовський) — В наступному тижні мали б відбутися змагання в рамках спеціяльного турніру, українського клюбу копаного м'яча „Шахтар" з Донецька з місцевим професійним клюбом „Космос" та з дружинами з Сіятл, Ваш., і з Англії. Однак невідомо чи „Шахтар" змагатиметься проти „Космос", бо совєтська влада запротестувала проти участи в дружині „Космос" змагуна Стіва Веґерле, громадянина Південної Африки, яку СССР обвинувачує в практикуванні політики апартеїду.

Донецький „Шахтар" — це одна з найсильніших дружин копаного м'яча в Україні. У вищій лізі СССР виступає 34 роки і за цей час має на своєму конті 955 лігових змагань: 329 перемог, 280 ремісів і 346 поразок.

В роках 1975 і 1979 „Шахтар" здобув звання віцечемпіонів, в 1951 і 1978 роках здобув бронзові медалі. В роках 1961, 1962 і 1980 цей український клюб здобув чашу СССР. В кількох минулих роках „Шахтар" виступав в грах за чашу Европи. В цьому році в складі дружини виступають: Ю. Дегтярьов, В. Чанов і С. Золотницький-воротарі, В. П'яних, В. Врнавський, В. Горбунов, І. Симеків, О. Сопко, О. Попович, В. Щербак, М. Соколовський, В. Гошкодеря, В. Старухін, В. Роговський, М. Федоренко, С. Акименко, С. Кравченко, В. В. Рудаков, І. Дибченко. Тренерами дружин є В. Носов і О. Дрозденко. Провідником — М. Калінін.

На початку цьогорічного сезону „Шахтар" здобув кілька гарних перемог і тримався вершка табелі ігор вищої ліґи СССР, що її під сучасну пору очолює „Динамо" Київ. У травневих лігових виступах „Шахтар" програв дві зустрічі у себе вдома, у висліді чого опинився на 13-му з 18-ти місць показника табелі.

ЗАКЛИК

У ДВАДЦЯТЬ ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

„Ви спізнаєте правду, і правда визволить вас"

(Йоан 8,32).

Возлюблені в Христі!

Прямо не хочеться вірити, що дві тисячі літ від народження на землі „Вічної Правди і Любови" на нашій плянеті є ще народи позбавлені правди і любови; ще є народи топтані чоботом брехні й ненависті!

Не хочеться вірити, що в цьому столітті поступу науки, винаходів, компюторів і ракет та кличів за щастя, добробут і свободу людини, — ще є народи гноблені сатанічною ненавистю апокаліптичного серпа і молота! На наших очах діється страшна кривда, бо численним мільйонам не дозволяється свобідно думати, свобідно говорити чи писати, свобідно прославляти Творця. Комуністичні тюрми, концентраційні табори, „психушки" переповнені невинними жертвами атеїстичної тиранії. За правду, за святу віру, за любов до Бога і батьківщини караються невинні жертви ненависного насилля над правами людини.

Між тими поневоленими народами находиться і наш український свободолюбний і богомільний нарід.

Тому ми безмежно вдячні американському Урядові за це, що в липні 1959 року він установив Тиждень Поневолених Націй, щоб рік — річно пригадувати вільному світові, що тиранія, деспотизм, насилля і поневолення слабших мусить остаточно зникнути з лиця землі, що кожна людина має право свобідно вірити, свобідно молитися та що правда мусить затріюмфувати.

Саме цьогорічний Тиждень Поневолених Націй, що його відзначуємо в днях 19-26 липня, маємо використати для цієї великої ідеї, для прискорення дня освободження усіх поневолених. Нам треба одверто говорити, писати, до могутніх цього світу, щоб освідомлювати їх і пригадувати їм сумну дійсність про злочинну „тюрму народів", якою є безбожна Москва. Нам треба голосно і постійно пригадувати Урядові ЗСА та Об'єднаним Націям, що червоний Кремль, хоч підписав Гельсінкські права людини до свободи, все таки постійно і злочинно іґнорує ці права.

У Тижні Поневолених Націй треба нам благати Господа Сил Небесних, щоб Він споглянув на стогін, зойк, плач, сльози, на кров і жертви наших Братів і Сестер за залізною заслоною і післав їм довгожидану волю.

Тож дня 12-го липня в часі Божественної Літургії, або безпосередньо після неї усильно просім Всевишнього, щоб Його Правда нас скоро визволила.

† Стефан, Митрополит

† Василь † Іннокентій

Ню Йорк відзначить Тиждень Поневолених Націй

Ню Йорк, Н.Й. — Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Метрополітальний Відділ УККА у співпраці з ПАБНА та АВПН (Американці за визволення поневолених націй) інформують, що цьогорічні відзначування Тижня Поневолених Націй проголошеного президентом Роналдом Реґеном ще 1-го липня ц.р., відбудеться в Ню Йорку у двох частинах: перша цієї неділі, 12-го липня під статуєю Свободи о год. 12-ій вполудне. Після короткої молитви там доповідатиме д-р Валентина Калиник, мґр Борис Потапенко й представники інших поневолених народів, а також запрошені представники американського політичного і громадського світу. Крім того відбудеться церемонія покладення вінка біля статуї Свободи і мистецька частина.

З огляду на те, що заряд катедри св. Петрика відмовився запросити українського священика чи священиків з-поміж поневолених народів для відправлення Служби Божої в намірені поневолених націй, українці не будуть брати участи в катедрі.

Друга частина святкувань відбудеться в неділю, 19-го липня. Учасники святкувань збиратимуться о год. 9:30 рано на розі 51-ої і 5-ої авеню, а потім перейдуть організовано до Бендшел у Центральному парку на 72-ій вулиці, де після молитви відбудеться маніфестація з доповіддю мґра Романа Зварича та представників поневолених народів. Маніфестація відбуватиметься під гаслом „за розвал російської імперії" і встановлення самостійних держав поневолених народів.

Доїзд до статуї Свободи: поїзди ч. 4,5 або 6 до Беттері Парк, а потім паромом на острів.

Ю. ФАЛИНСЬКИЙ І З. СНИЛИК ЗДОБУЛИ ПЕРЕМОГИ В ТЕНІСОВОМУ ТУРНІРІ УСЦАК-СХІД НА СОЮЗІВЦІ

Фіналісти, організатори і деякі з учасників турніру на кортах Союзівки після роздачі нагород.

Союзівка. Сорок сім змагунів і змагунок із східніх стейтів ЗСА взяли участь у тенісових першенствах Української Спортової Централі Америки і Канади (Схід), які відбулися на сімох кортах цієї оселі УНСоюзу в суботу і неділю, 4-5 липня ц. р., не зважаючи на дощову погоду і високу вологість, що навістили Кетскильські гори і майже ціле східнє побережжя країни. З уваги на безперервний дощ в суботу, змагання перенесено до закритої залі в Кінгстоні, Н. Й., де групи чоловіків і сеньйорів відіграли свої перші рунди системою т. зв. просетів. Після осушення кортів після нічної зливи, змагання продовжувались в неділю на Союзівці і закінчились успішно фінальними розгривками у п'ятьох групах та роздачею нагород, що їх уфундував Український Спортовий Клюб з Ню Йорку, присвячуючи змагання 70-річчю заснування С.Т. „Україна" у Львові.

У групі чоловіків, в якій стартувало 23 змагуни, вперше східній примат закріпив за собою Юрій Фалинський (КЛК Коговз), перемагаючи у фіналі Романа Ракочого, мол., (КЛК Коговз), вислідом 6-4, 6-2. У півфіналах, Ю. Фалинський переміг 16-річного юньйора Адріяна Кутка („Тризуб" Філядельфія) 6-3, 6-0, а Р. Ракочий минулорічного і дев'ятикратного переможця Юрія Савчака („Тризуб") вислідом 3-6, 6-3, 6-2. Крім А. Кутка, в групі чоло-

(Продовження на ст. 3)

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР КЛК

Союзівка. — Карпатський Лещетарський Клюб в Ню Йорку влаштовує в днях 8 і 9-го серпня ц.р., на кортах культурно-відпочинкової Оселі УНСоюзу Союзівці тенісовий турнір у подвійній грі (чоловіків і юнаків) та у мішаній грі за нагороди Союзівки.

Вашінґтон загострює контролю атомових споруд

Вашінгтон. — З поширенням побудов атомових електрівень у світі ускладнюється питання контролі атомових зброєнь. Модерна технологія вможливлює використати такі електрівні для побудови атомової бомби. Щоб не допустити до того, Уряд ЗСА опрацював нові норми, які незабаром будуть подані до публічного відома і яких Уряд ЗСА буде суворо придержуватися.

Нова регуляція складається з вісьмох точок, які опрацювали спеціялісти Державного департаменту й після затвердження секретарем Александром Гейгом, передана вона до Білого Дому для відповідного поширення. Білий Дім плянує незабаром опублікувати її, щоб мати базу для обговорювання того питання на економічній конференції на вершинах, яка відбудеться 20-21 липня ц.р. в Оттаві, а в якій візьмуть участь керівники урядів семи західніх індустріяльних країн.

В новому сформулюванні атомових норм Уряд ЗСА буде консеквентно притримуватися двох договорів, які американські уряди підписали. Це договір в Тлятельолько, Мехіко з 1967 року та договір про непоширення атомової зброї з 1968 року. Згідно з тими договорами насамперед мусить бути зміцнена Міжнародна атомова агенція, яка контролює атомові будови. Для її зміцнення треба її вивінувати найновішими технологічними засобами та дати їй більші пововласті. Уряд ЗСА буде категорично підтримувати ту міжнародну агенцію та зі свого боку буде суворо перестерігати її приписів, особливо в постачанні атомового пального, тобто збагаченого урану.

Уряд ЗСА буде настоювати на озброюванні національних армій конвенційною зброєю. У зв'язку з тим будуть злібералізовані деякі обмеження в постачанні тієї зброї. Зате постачання атомових споруд, відповідних інструментів, а головно пального буде обмежене до тих країн, які дають повну запоруку, що вони надужиють довір'я і не пробуватимуть потайки придбати атомову зброю.

Нові напрямні американської атомової політики є чималою ревізією давнішої постави в цій ділянці керівних кіл республіканської партії. Останні випадки на міжнародному форумі, з яких найбільш яскравим був бомбовий налет ізраїльського летунства і знищення атомових споруд в Іраку, створили нову ситуацію. Тимбільше що деякі держави, а між ними також Ірак, заявили, що змагатимуть на майбутнє, не зважаючи на міжнародні заборони, будувати атомову зброю.

Папа номінував нового польського примаса

Ватикан. — Від непам'ятних часів примас Католицької Церкви у Польщі це один з найвищих урядів і почестей у тій країні. Після накинення Москвою комуністичного, антинаціонального й антирелігійного режиму значення цього уряду безмірно зросло. Попередній примас Кардинал Стефан Вишиньскі своїми прикметами і своїм поступуванням, своєю героїчною поставою в обличчі постійної загрози з боку влади, навіть в тюрмі, де він перебував довгі роки, підніс вагу і престиж того уряду до небувалої висоти. На наступника примаса Вишиньского призначив Папа єпископа Юзефа Ґлємпа, ординарія Вармії з осідком в Ольштині, колишньому німецькому Алленштайні.

Єпископ Ґлємп довгі роки співпрацював з покійним Кардиналом Вишиньским. На протязі 12-ох років він виконував важливі функції, у його секретаріяті, де пізнав докладно методи діяльности того важливого уряду та запізнався з керівними особами польського клеру, а також якоюсь мірою пізнав значніших суспільних і державних діячів. В березні 1979 року о. Ґлємп був номінований на єпископа, а місяць пізніше висвячений.

Серед кандидатів на пост примаса, Ґлємпа не згадувано, або дуже мало і тому його номінація на цей важливий пост заскочила польську громадськість. Одначе дуже швидко, як подають останні інформації, здивування заступив ентузіязм. Польська громадськість зрозуміла глибоке значення цього призначення і виявила готовість його підтримувати й з ним тісно співпрацювати.

Ґлємп народився 1929 в Іновроцлаві, недалеко Бидгощі. Тут він ходив до початкової школи, а опісля в Ґнєзні студіював в богословській семінарії, після чого був висвячений на священика в травні 1956. Після того церковні чинники вислали його на студії в Рим, які він закінчив докторатом канонічного і цивільного права. В 1964 році повернувся до Польщі і з того часу виконує різні функції в системі Католицької Церкви.

У світі

АМЕРИКАНСЬКА ПУБЛІЧНА опінія часто висловлює свої здивування з того приводу, що президент Роналд Реґен виконує свої обіцянки. Громадяни так уже привикли, що передвиборчі обіцянки до нічого на зобов'язують і після виграних виборів про них забувається аж до наступних виборів, що поступування президента Реґена в декого викликує неґодування. Подібна історія сталася в Домініканській республіці. Три роки тому там відбувалися президентські вибори. Кандидат на президента Антоніо Ґузман склав тоді заяву, що кандидуватиме тільки на одну каденцію і при наступних виборах уже більше кандидатом не буде. Тепер надходить час приготовляти чергові вибори і президент Ґузман заявив: я обіцяв і кандидувати більше не буду. За таку його поставу посипалися на нього різні закиди. Закинули йому наївність, політичну непідготованість, навіть брак патріотизму. Президент Ґузман кандидував, наголошуючи, що він перерве своєю президентурою прецеденс у домініканській політиці безконечного повторного вибирання тих самих людей, аж доки не прийде державний переворот і їх силою не скинуть.

НОВИЙ ІТАЛІЙСЬКИЙ прем'єр Джіованні Спадоліні предклав вищій палаті парляменту до затвердження склад свого кабінету. Після затвердження в сенаті, він представить той самий склад нижчій палаті. Перед голосуванням Спадоліні виголосив резюме, в якому він з'ясував напрямні своєї політики. Прем'єр Спадоліні є першим прем'єром після Другої світової війни, який не є провідним членом партії християнських демократів. Його партія належить до менших груп і через те його кабінет опертий на коаліції п'яти партій. Найбільша партія — християнські демократи до тієї міри скомпромітовані, що вони вже не могли пробувати творити уряд.

Д-Р Н. ЯРИМОВИЧ ОЧОЛЮВАТИМЕ ПРЕСТИЖЕВУ ОРГАНІЗАЦІЮ

Джерзі Сіти, Н. Дж. — Д-р Михайло І. Яримович, віцепрезидент передових проєктів для Раквелл Міжнародної Корпорації Північно-Американських Простірних Операцій і віцепрезидент інженерної техніки для Авіаційної Групи цієї компанії, був обраний президентом — електом престижевої і впливової організації, яка має 32,000 членів, Американського Інституту Аеронавтики і Астронавтики (АІАА.

Д-р М.І. Яримович буде наступником у 1982 році теперішнього президента АІАА, що ним є президент Ґрумман Корпорації Джозеф Ґевин. Д-р М. Яримович є членом екзекутивного Комітету Американського Інституту Аеронавтики і Астронавтики і він займав становище технічного директора і члена Ради Директорів у АІАА від 1976 до 1979 року. Про це високе вирізнення видатного українсько-американського вченого і діяча повідомлено пресовим обіжником з головної квартири Rokwell International у Ель Секундо в Каліфорнії 5-го червня 1981.

Д-р Михайло І. Яримович

СОВЄТСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПИШЕ ПРО „ЗАКЛАДНИКА" В ЧІКАҐО

Москва. — Відомий совєтський пропаґандний журнал „Голос Родіни", який призначений для російських еміґрантів і видаваний у Москві російською мовою, в числі 22-му ц.р. приніс тришпальтову статтю Бориса Антонова про „Закладника в Чікаґо."

Цим „закладником" має бути Володимир Половчак, син Михайла і Анни Половчаків, які хотіли вернутися в Україну, але їхня старша дочка Наталка і 12-літній син Володимир не хотіли вертатися, щоб бути під комуністичним режимом в Україні.

Але як інакше представляє цю справу кореспондент згаданого журналу Антонов. Бож пише: „В дні 13-го липня 1980 року до хати Половчаків у Чікаґо прибув поміж українських еміґрантів, їхній родич і замість допомогти родині (виїхати до СССР — ред), забрав зі собою старшу дочку Наталку і 12-літнього Володимира Половчака. Мати протестувала, але не могла нічого вдіяти, і була рада, що їй вдалося заховати наймолодшого синка, шестилітнього Мішу. Звернення до поліції нічого не дали... Щойно 19-го липня американські власті повідомили, де перебувають схоплені діти. Але їх не повернули батькам, а залишили у поривачів, заявляючи, що над ними перебирає опіку іллинойський стейт. У поривачів був адвокат, якийсь Куляс, еміґрант, який виїхав з України в 1930 роках. Він то приготовив в імені хлопчика просьбу отримати політичний азиль..."

У дальшому в статті написано, що батьків - Половчаків (в січні 1981 року відвідав совєтський консул Евгеній Антипов, якому вони скаржилися, що їх оточує „напружена, ворожа атмосфера". Михайла Половчака прогнали з роботи і така сама доля чекає його дружину Анну. У статті теж заперечено, наведений адвокатом Кулясом лист від сусідки з Самбора з України, Єлисавети Кость, в якому вона, мовляв, — зазначує совєтський кореспондент ТАСС-У — писала до Америки, що на випадок повороту В. Половчака в Україну його чекають арешт і переслідування. Совєтський кореспондент пише, що він був у Самборі і говорив з Єлисаветою Кость, яка мала заявити, що вона не писала ніякого листа до адвоката Куляса. Навпаки, вона та сусіди Половчаків „відраджували" Половчакам виїжджати в Америку. А щодо Володимира Половчака, йому не грозять жадні переслідування; він далі ходитиме в школу та користуватиметься усіма правами, які дає совєтським громадянам совєтська конституція."

У підзаголовку статті написано також, що існує загроза, що „поривачі" заберуть третю дитину у Половчаків", якщо вони далі настоюватимуть на повороті до Совєтського Союзу."

В Америці

УРЯД З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки погодився прийняти приблизно 1,100 польських еміґрантів, які тепер перебувають в пересленчих таборах Відня в Австрії і очікують на полагодження їхніх еміґраційних справ. Крім того, заявили речники Державного департаменту, Америка дасть фінансову допомогу еміґрантам і допоможе розмістити їх на сталий побут в країнах Заходу. Рендолф М.Белл, який є координатором в Державному департаменті для справ втікачів, заявив, що Америка зробить все, що буде в її силах, щоб допомогти Австрії, невтральній країні, яка не може дати собі сама ради з напливом втікачів і переселенців із Східньої Европи. У цій справі міністер внутрішніх справ Австрії Ервін Лянк вів переговори з урядами ЗСА, Канади і Австралії і суґерував, щоб вони прийняли більшу кількість втікачів. Загально інформують, що під теперішню пору в переходових таборах Австрії перебуває понад 10,000 поляків, які бажають поселитися на Заході.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена погодилася на номінацію Генрі С. Ровена, який мав би очолити Крайову розвідчу раду в Центральній Розвідчій Службі (Сі-Ай-Ей). Досі Г.Ровен був професором у Стенфордському університеті і займався бизнесовими справами. Речники Сі-Ай-Ей заявили, що він вже почав працювати в цій установі ще перед проголошенням номінації, бо, як підтвердили ці ж речники, Сі-Ай-Ей потребує не тільки порад Г.Ровена, але також піднесення престижу інституції, і це якраз може зробити, на думку багатьох осіб, згадана Крайова рада.

ПІД ЧАС СВЯТА Американської Незалежности, тобто на протязі трьох вихідних днів загинуло на дорогах З'єднаних Стейтів Америки 578 осіб. З того в Каліфорнії 57, в Тексасі 54, в стейті Іллиной і Огайо 28, у Флориді 26 і в Ню Йорку 18. Тільки в Алясці, Делаварі і Дискрикті Коламбія не було ані однієї жертви автомобільного випадку. Очевидно, крім вбитих понад 3,000 осіб були тяжче чи легше поранені.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Революційні закономірності

Немає й напевно не буде якогось дефінітивного, загальнообов'язуючого моделю революції. Як розгортаються революційні процеси, як наростають революційні сили, як відступає й розкладається старий режим, як приходить і проходить остаточний і останній зудар — це все одноразові, в кожному випадку й у кожній країні унікальні й неповторні явища. Всі ці частини великого комплексу, що називається революція, виростають з льокальних і часових умов і є продуктом людини і людського колективу даної країни. Не є вийнятком з того також і іранська революція. Але є також такі революційні закономірності, які з більшим чи меншим відхиленням повторюються всюди.

Кожен революційний здвиг має свою Вандею. Вандея — провінція у Франції, в якій розвинувся рух спротиву революції, опертий на селянських масах, що дав назву і символ цьому явищу. Була „Вандея" і в протиставленні большевицькій революції та мала вона свої специфічні вияви. В Китаї, завдяки переломовому для марксизму ствердженні Мао про селянську масу, як носія і реалізатора революційних прагнень, селянська маса вийшла на вершок революційного зрушення і його звершила. Ще інакше виглядає іранська „Вандея". Консервативні ісламські кола дивними, але типово іранськими дорогами, вийшли на верх революційної хвилі, яка залила шаха й захопила керму революції повністю, принаймні на якийсь час, у свої руки.

Факт цей пов'язують із особою аятолли Хомейні, який став моральним провідником революції, не керувавши нею в дії. Аятолла Хомейні без сумніву є людиною маштабу. Але ще далеко до революції його дивовижні погляди не були таємницею для іранської провідної верстви. Напевно не один з тієї верстви чув від нього його погляди, читав писане ним не лише на релігійні теми, але й на загальнолюдські і, не зважаючи на те, іранські умови сприяли аятоллі стати Леніном іранської революції, а його оточенню стати проводом суспільства і держави. У висліді маємо типовий іранський випадок, а саме перемогу консерватизму, а навіть реакції, а ще краще контрреволюції уже на першому етапі революції.

Але революції мають також свої загальні закони і до них належить той, що вони послідовно розвиваються до своїх крайностей і іранська не буде з того вийнятком. Сьогодні в Ірані почався процес групування революційних сил на фронті боротьби з ісламською реакцією. Ці сили слабі, незорганізовані, ідеологічно незрізничковані, а процеси поляризації ще далеко перед ними. Одначе Іран аж ніяк не зможе відірватися від того, що діється довкола нього, чим живуть інші народи. В Ірані є сили, які категорично відкидають сучасну ісламську дійсність. Бомбовий замах у головній квартирі Ісламської республіканської партії не лише ілюстрація цього твердження, але й сигнал речей і подій, що прийдуть. Справники підкладення тієї бомби та її майстри були свідомі того, що перед ними неймовірно важкий шлях жорстокої боротьби. Форми тієї боротьби накинули аятолли й мулли і їхні, покищо незнані противники, рішуче ті форми акцептували.

Дальший розвиток іранської революції піде між двома бігунами: національнореволюційним, який мусить знайти джерела своєї сили в іранському народі і комунізмом, якому допомагає й допомагатиме Москва, а за нею й інші комуністичні режими. Ісламська система відштовхнула від себе не лише ліберальні елементи суспільства, яким вона у великій мірі завдячує свою перемогу, але й національнореволюційні, без яких не можна будувати майбутнього й рятувати в Ірані того, що ще врятувати можна. Це є одна з головних причин, що на відтинку наростання революційних сил в Ірані справи такі скомпліковані. До ідеологічної нез'ясованости долучилися ще два вийнятково вагомі елементи: війна з Іраком та без порівняння вагітніший наслідками зріст національних прагнень серед поневолених в Ірані менших. Іран — це на ділі імперія, хоча невелика розмірами. Крім пануючих парсів є там історичні народності азербайджанців, арабів, курдів, туркменів. Всі вони були не лише поневолені пануючим народом парсів, але й жорстоко переслідувані як старим режимом шаха, так і новим аятолл і мулл. Ледве чи іранській революції вдасться їх назад підкорити. Тим більше що дотепер ніяка з наростаючих сил не дала на це зрілої відповіді.

Серед сил, які непов'язані з ісламським режимом, хоч намагаються його використати для своїх цілей найбільше відомі комуністи. Комуністична партія Тудег, пов'язана з Москвою, підтримує з тактичних міркувань ісламський режим, бо з ним в майбутньому їй було б найлегше справитися. На національному відтинку найбільш відома група Муджагедін-і-Хальк яка вела підпільну революційну боротьбу проти шаха, а тепер її вважають спричинником бомбового замаху. Є ще й інша подібна, але марксистська група Федаїн-і-Хальк, яка одначе розкололася на дві фракції. Майбутнє покаже, котра з тих груп стане ядром нових сил. Назагал тепер типують до тієї ролі Муджагедін-і-Хальк. Усе це, очевидно, довгі процеси. Вони можуть проходити дуже спішно, як це звичайно буває в революційній ситуації, але вони будуть мати свій іранський характер і виростатимуть зі закономірностей іранського життя.

Ярослав Гайвас

ГОСПОДАРКА ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ НА СПАДІ

Довгі десятки років „німецьке господарське чудо" визначувало характер господарки цієї країни. Комбінація творчого генія німецького інженера й підприємця та пильности й дисципліни німецького робітника при могутній фінансовій допомозі американського „пляну Маршала" не лише залікували рани, спричинені Другою світовою війною, але й вивели країну в найпершу лінію світових господарських потуг. Але в останні роки почали лунати голоси остороги, цифрові показники німецької господарки знижувалися, а тепер довідуємося про дефіцит у платничому балянсі зі закордоном та про шукання німецьким урядом і господарськими колами фінансових джерел на покриття фінансових недоборів.

Криза структури

Загально переважає думка, що застій німецької економіки має поважні, а не переходові коньюктурні причини і щоб його усунути треба перевести цілий ряд основних структуральних заходів. Мабуть чи не найважливішим недоліком є брак загального пляну господарської діяльности на майбутнє, тобто господарської стратегії. Тієї стратегії не може створити одно, чи друге підприємство, не можуть випрацювати її самі представники господарського життя. Для цього треба співучасти держави. Одначе уряд Західної Німеччини не має ні відповідального органу для того, ні методів, як це робити і тепер, коли вже є велика потреба, годі це імпровізувати. Унікальна під тим оглядом у західньому світі є Японія. У Японії існує МІТІ — Міністерство інтернаціональної торгівлі й індустрії, — яке не лише покликане для виконування таких функцій, але від років їх виконує та завдяки тому має випробувані методи й працівників. Японське МІТІ великою мірою є співтворцем могутности сучасної японської господарки. З ним японські фірми консультують усі важливіші потягнення за кордоном, його інформують вони не лише про висліди своєї діяльности та невдачі, але й про інші господарські справи. Таким чином МІТІ є справжнім центром господарських плянів і господарської експансії. Нічого такого немає ані в ЗСА, ані в Західній Німеччині, ані в ніякій іншій індустріяльній країні Заходу.

Дві декади німецького „господарського чуда" породили технічне й технологічне відставання німецького промислу. В той час, як інші країни докладали всіх зусиль, щоб новою технологією, кращою організацією праці, новими виробами здобувати ринки збуту, німецький промисел експлуатував здобуті позиції і задоволявся величезними успіхами, які ще не перевелися, але вже поважно зменшуються. І тут знову японська господарка могла б бути добрим прикладом. Наприклад, японська сталева промисловість наймодерніша й найкраще зорганізована в світі, але, не зважаючи на це, вона цього року знов інвестує понад три більйони долярів у модернізацію і уліпшення. Інші, в першу чергу — американська, а також німецька спочивали на лаврах, аж дочекалися, що відстають. Німецький геній електроніки Грундінг зачав швидко підупадати, показником його є зиски з минулого року. Коли за 1979 рік він мав понад 80 мільйонів чистого зиску, то вже минулого року мусів задоволитися 17 мільйонами. А славна фірма Телефункен вже від 1976 року не виплачує дивіденд.

Інші недоліки

Заробітна платня німецького робітника дійшла до такої висоти, що німецький виріб перестає бути конкуренційним і під оглядом ціни. Сьогодні в деяких галузях вона вища як в Америці, а через те кошти продукції вищі від американських. Керівники німецького промислу пробують звалювати вину на професійні спілки, що вони ставили зависокі вимоги й вимушували зависокі господарсько неоправдані заробітні ставки й неймовірні соціяльні полегші для робітників. На це профспілки мають готову раціональну відповідь: керівники підприємства винні в тому, що годилися на ті вимоги, а крім цього своїми заробітками й надмірними життєвими вимогами збуджували оправданий апетит у робітників.

Німці відомі в світі зі своєї ощадности. „Шпарен" — щадити завжди було одним із законів німецького життя. Той закон перестав зовсім обов'язувати в німецькому житті під сучасну пору. Стилем у Німеччині сьогодні є жити понад стан. Доказом того є зависокі ціни в порівнянні до інших країн світу й коштовні вигоди, які стали такі популярні в Західній Німеччині. Згідно з офіційними даними, поїздки для приємности за кордон минулого року коштували понад 17 більйонів долярів. А скільки більйонів долярів витекло з країни поза контролею, малими сумами в приватних кишенях, то годі сказати. Ще один шлях відпливу німецьких капіталів був пов'язаний з чужими робітниками і їхніми висилками ґрошей, запрацьованих у Німеччині додому. Це знову грубі мільйони, які піднесли господарку чужих країн, але зубожили німецьку.

Нарешті Західня Німеч-

(Закінгення на стор. 3)

Роман С. Голіят

Східня політика Ватикану

V

Львівський Митрополит Сліпий, виїжджаючи з Москви, мав одне бажання, щоб йому було дозволено в дорозі до Риму попрощатися з його митрополичим осідком, Львовом. Його поінформовано, що поспішний поїзд переїжджатиме через Львів, і він зможе це зробити... з вікна поїзду.

У Римі в розмові з примасом Мадярщини Архиєпископ Йосиф Сліпий заявив звільненому в вересні 1971 року кардиналові Міндсенті, що він уважає себе бесильним в'язнем курії. Це спонукало кардинала Міндсенті до цього, що він залишив Ватикан і виїхав на стало до Відня.

Дня 23-го жовтня 1971 року Патріярх Йосиф Сліпий у своїй мові про трагічну долю східньоевропейського католицизму докоряв усім: росіянам, полякам, комуністам і Ватиканові, що ніхто з них не обороняє українських католиків.

Штелє згадує, що 1.5 мільйона українців, що живуть у ЗСА, Канаді і Західній Европі постійно домагаються українського патріярхату й щоб Папа йменував Кардинала Йосифа Сліпого — Патріярхом України. Папа Павло УІ три рази відмовив Сліпому його проханню відносно патріярхату: в листі до Сліпого в роках 1971 і 1974 і в грудні 1976 на авдієнції із шістьома українськими єпископами. 3-го листопада 1978 року Кардинал Сліпий відновив своє прохання бути визнаним українським патріярхом, але, як каже автор, Папа Павло Іван II — Папа зі Сходу є обережний. Там дальше читаємо, що проти бажань Блаженнішого, Папа Павло Іван II іменував Митрополитом Філядельфії для українських уніятів Мирослава Любачівського, який імігрував з України в 1937 році. До плянів 87-ми річного Патріярха Йосифа на жаль, немає зрозуміння, а теперішній Папа має для нього лише похвальні слова.

На своїх історичних відвідинах Польщі, Папа Павло Іван II у своїй проповіді в Кракові 9-го липня 1979 року, сказав, що „Москва не знає імперілізму" і що церква „є здібна нав'язати взаємини з кожним устроєм праці, так довго, поки їй дозволяється говорити до народу про Христа" і що „Церква є стимулом", а не „опіюмом"

Між копіями документів знаходимо копію листа Папи Павла Івана II в польській мові, в якому він дякує проф. д-рові Генрикові Яблонському, голові державної ради, Польської Річипос политої Людової за це, що він може в днях від 2 до 10-го червня приїхати до Польщі, своєї батьківщини.

Зі змісту цієї праці наглядно, що відносно католицької віри на Сході Европи було три напрямки: перший — це латинізація українських земель польськими ісусовцями й тому тут немає нічого дивного, що москалі включно зі Сталіном ідентифікували католицизм рівнозначно з польською національністю; другий — це Українська Католицька Церква зі своїм східнім обрядом, яка відіграла в історії України, головно на її західніх землях,велику культурну місію, та третій — це східня політика Ватикану, на чолі з „Руссікум". Свою місійну працю на українських землях за згодою і благословенням апостольської столиці виконував на протязі більше як півстоліття сл. п. Митрополит Андрей Шептицький і він найкраще знав потреби Сходу Европи й свого українського народу, для якого він посвятив усе своє життя.

Про нашого духовного Провідника Галицької Землі — Митрополита Андрея Штелє згадує у своїй праці одинадцять разів. Саме тому й автор цих рядків на кінець своєї статті дає переклад деяких зворушливих рядків, що їх писав св. п. Митрополит Шептицький, а які цитує у своїй праці Штелє. Митрополит Андрей Шептицький бачив трагедію своєї Церкви і свого улюбленого народу та повідомляв святішого Отця Вселенської Церкви про ті щоденні злочини, які завдавали українському народові нацисти.

Йосиф Сліпий, єпископський коадьютор Митрополита Шептицького, якого Ватикан тільки неохочо й тимчасово затвердив Екзархом Великої України писав до кардинала Тіссерана в Римі 12-го квітня 1942 року, що положення в Україні є особливо тяжке, одначе, йому вдалося встановити священиків у двох парохіях у Києві; він старався дістатися до Києва, але без успіху. Вкоротці він залишив цей плян. Екзарха Білорусі езуїта Антонія Неманцевіча німці арештували негайно після його приїзду до Мінська й стратили. Екзарх Волині Микола Чарнецький старався дістатися на Волинь, але без успіху.

Далі читаємо, що Митрополит Шептицький в листі до Папи від 29-31-1942 року, який є одним з найбільш зворушливих документів історії Католицької Церкви, признається, як він сам себе жахливо обманув (стор. 19-20). (Митрополит вірив, що німці, як культурна нація знищать безбожницький і войовничий комунізм).

І там читаємо: „Сьогодні цілий край є згідний з тим, що німецький режим — згубний, майже однозначний з диявольським. На протязі півроку, не було такого дня, щоб не доконувано найбільш жахливих злочинів. Жиди, є першими жертва-

(Продовження на ст. 3)

ПРОПОВІДЬ

ВЛАДИКИ ВАСИЛЯ ЛОСТЕНА В ЕЛЛЕНВІЛЛІ, Н. Й., З НАГОДИ ПРОГОЛОШЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ 30-ГО ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ

„Ідеалом нашого національного життя є наша рідна всенаціональна хата — Батьківщина". (Послання Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького).

Слова, які я щойно навів, взяті з Послання Слуги Божого Митрополита Кир Андрея Шептицького, яке цей наш Святець видав у грудні 1942 року. Воно, як вам може відомо, було нацистами сконфісковане, бо в ньому була мова про те, що український нарід на своїй землі хоче мати свою власну всенаціональну ні від кого незалежну державу. Слуга Божий гарно назвав свою власну всенаціональну державу Хатою-Батьківщиною.

І цілком слушно, бо кожний почувається найкраще, свобідно у своїй власній хаті.

Такої власної хати український народ був позбавлений наїзниками протягом довгих століть. Пробували її відновити великі гетьмани Богдан Хмельницький і Іван Мазепа. Зірвався був наш нарід у завзятій боротьбі під час Першої світової війни, щоб здобути свою державу. Однак тоді бракувало нам єдности, і через це може більше, як через ворогів, не осягнув наш народ свого ідеалу — не збудував своєї всенаціональної хати-Батьківщини.

Виглядало, що сонце свободи засвітить знову під час Другої світової війни, коли то у Львові, 30-го червня 1941 року, була проголошена Українська Держава, але й тут новий наїзник знівечив цей віками очікуваний ідеал мати свою власну Державу.

Право на свобідне життя у своїй державі не тільки що не противиться волі Божій, але навпаки, ми маємо багато свідоцтв у Святому Письмі, де підкреслюється любов до свого народу, словом, патріотизм, як це ми звичайно називаємо.

Сам Ісус Христос дав нам приклад любови до свого народу. Він відмалку зберігав усі приписи свого народу. А коли Він став прилюдно навчати, давав часто приклад любови до свого народу, приклад справжнього патріотизму.

Напередодні своїх страстей Христос оплакував Єрусалим і нещасну долю свого народу та його сумне майбутнє. Христос прилюдно заявив, що він прийшов в першу чергу до дому Ізраїля та що не годиться „брати хліб від дітей і кидати псам". Також Святий Апостол Павло пише, що він готовий бути відлученим від Христа, щоб тільки були спасенні його брати по крові.

А вже такий гарний приклад патріотизму дає нам Святе Письмо Старого Завіту в книзі Макавеїв, де говориться, як брати Макавеї з любови до свого народу й батьківщини понесли мученичу смерть.

Приклад щирого патріотизму дає нам також теперішній Святіший Отець Папа Іван Павло II, який неоднократно висловлює любов до свого польського народу, з якого походить.

Також нам українцям треба цей ідеал збудувати свою власну державу, завжди мати на увазі і до цього ідеалу повинні бути спрямовані всі наші сили.

Одного тільки не треба забувати, що надармо будуть трудитися будівничі, якщо Господь не збудує дому. Що це значить? А це значить, що тільки сильна віра в Бога, в його допомогу зродить також і героїв за національні ідеали. Тільки одиниці та цілий народ зі сильною вірою в Бога здібний на великі жертви за святу справу.

Близькі знайомі генерала Чупринки-Шухевича кажуть, що тільки його сильна віра кріпила його і дала йому змогу так довго провадити ту геройську боротьбу з безбожним наїзником.

Але передумовою до здійснення ідеалу мати свою державу є також братня любов між собою. Єдністю, згодою вшануємо також і тих борців, що віддали своє життя за свободу свого народу. Нехай слова релігійної пісні „Боже, нам єдність подай" не будуть тільки порожніми словами, але реальною дійсністю.

На жаль, ми, українці, у цій свобідній країні не використовуємо належно всіх можливостей, щоб допомогти своєму народові відзискати волю.

Чим ми можемо похвалитися? Маємо одну репрезентацію УККА, і ту розбили ми своїм самолюбством і незгодою, а ця організація мала б об'єднати всіх у одну сильну політичну репрезентацію.

Ми не спромоглися, щоб мати в столиці цієї країни своє державне представництво в екзилі. Наші головні організації нині ведуть головно старші віком люди; а де наші молоді, високо освічені професіоналісти, які повинні б у свій час перебрати провід цих організацій?

Не краще стоїть справа і в Церкві. До мене дуже часто звертаються люди з проханням, Владико, дайте нам молодого українського священика. А звідки я візьму його, коли ваші сини не вступають до духовних семінарій, щоб стати священиками?

І тих недоліків нашого збірного життя тут, в Америці, можна б начислити багато більше.

А нарід в Україні терпить і за національні і релігійні переконання. Хто ж їм має дати помічну руку та працювати над їхнім визволенням як не ми!? Тож працюймо всі, об'єднані в любові брат до брата, бо тільки в єдності сила народу.

Володимир Барагура

ЛЬВІВСЬКИЙ СОБОР 1946 — НЕВДАЛИЙ АКТ ЛІКВІДАЦІЇ УКЦ

III

Відповідь на петицію „ініціятивної групи", яку вона вислала до Ради Комісарів УССР 28-го травня 1945 року, прийшла швидко. Товариш Ходченко, уповноважений в справах Руської Православної Церкви при Раді Народних Комісарів України, дав свою згоду, а саме: 1) Ініціятивну групу санкціонується як єдиний тимчасовий церковно-адміністративний орган, якому надається право керувати існуючими греко-католицькими парафіями в західніх областях України і проводити справу возз'єднання; 2) Групі надається право погоджувати правові питання з місцевими уповноваженими уряду; 3) Дається їй право реєструвати членів і надсилати владі списки духовників, які відмовляються підлягати юрисдикції ініціятивної групи, тобто сказавши зрозумілою мовою, доносити владі, хто противиться „возз'єднанню".

Події розгорталися швидко, справді стахановським темпом. Уже 23-го лютого 1946 року з великими парадами відбувся в Києві перехід 13 греко-католицьких священиків на православ'я, 23-го і 24-го лютого оо. Мельника і Пельвецького висвячено в православні владики та пострижено в ченці, а 8-го березня вже діяв „львівський собор". Схвалення акту „возз'єднання" відбулося протягом шести годин. Тільки один з присутніх о. Василь Лесюк відважився запротестувати, щоб цей собор вважати підготовчим етапом. Його голосу не взято до уваги. Після схвалення влиття УКЦ в Російську Православну Церкву собор вислав звернення-петицію до Алексея, патріярха московського і „всієї Русі", щоб прийняв дотеперішню Греко-католицьку Церкву в молитовне і канонічне об'єднання з Руською Православною Церквою". Алексей негайно задовольнив петицію, відповідаючи: „Будьте вірними і слухняними чадами Св. РПЦ".

Два дальші дні львівського „собору" були присвячені не соборовим питанням, а богослуженням, парадам і прийняттям. Понад дві сотні делегатів приміщено в найкращих готелях Львова, церкву св. Юра прибрано килимами і вінками наради передавано по радіо і телевізії. Влада подбала, щоб на собор прибуло якнайменше делегатів і то з виключенням „упірних", щоб, як писалося в інструкціях, не створювати „мучеників".

Львівський „собор" за догматичними і канонічними законами та світськими правними критеріями вважається нелегальним і недійсним і так він записаний в історії. Це був односторонній акт насилля без згоди „контрагента" і без його правних представників — єпископів і Митрополита, які були вже раніше арештовані, хоч ішлося тут про справи великої ваги — зміну віри та цілої організаційної структури Церкви кількох мільйонів людей. На місце ув'язненої ієрархії УКЦ Москва нашвидкоруч висвятила в єпископи оо. Мельника і Пельвецького, але вони не могли репрезентувати УКЦ, бо в моменті скликання „собору" були вже православними. Самозванча президія „собору" включно з секретарем складалася виключно з православних.

„Собор" відбувся без належної підготови, яка тривала всього сім місяців і обмежилася до фізичного і морального залякування так духовників-делегатів, як і звичайних душпастирів. Усе те, як і сам „собор" відбувся в блискавковому темпі, якщо взяти до уваги інші собори, які тривали кілька років. Берестейську Унію за обопільною згодою обох зацікавлених сторін дискутовано від 1590 р., дискусія в Римі за умовами Унії тривала два місяці, підготова до проголошення вісім місяців, а сам акт проголошення тривав цілий тиждень. І Рим і представники нашої Церкви, яка приступала добровільно до Унії мали рівні права, була допущена опозиція, яка паралельно відбувала „протисобор" і ніхто не вживав метод залякування, насилля та не відкликався до допомоги цивільної влади.

Львівський „собор", який став епілогом УКЦ в Галичині, одночасно став прологом до переслідування не тільки нашої Церкви, але й інших Церков у країнах в орбіті совєтських впливів. У 1950 роках примусово заставлено українців-католиків переходити на православ'я на Пряшівщині, а там пішло переслідування Церкви в Румунії, Мадярщині, Чехо-Словаччині, Югославії, Болгарії, Польщі.

На жаль, вільний світ включно з Ватиканом прийняв мовчки насиллля, яке сталося над УКЦ, а деякі західні релігійні діячі, — як пише о. В.Романюк, — „прийняли ленінову нагороду миру". Якщо й була реакція, то дуже анемічна, нерівна і змінна. Папа Пій XII засудив цей „собор" і ввів назву „Мовчазна Церква" та встановив молитву за Неї. Наші владики на конференції в Римі заявили перед світом, що „наше греко-католицьке віровизнання незмінне". Совєтський журнал „Наука і суспільство" (1973) в статті Сергія Даниленка нарікає, що після львівського „собору" секретар Конґреґації для надзвичайних церковних справ кард. Тардіні „у нашвидкоруч зфабрикованій, провокаційній заяві запевнив, що тільки сорок священиків постановили порвати з Римом" і що після Тардіні ще в Вестмінстерському соборі в Лондоні виступив кардинал Ґріффін з заявою, що „на Закарпатській Україні переслідують священиків, що багато з них арештовано та примушено коритися Російській Православній Церкві".

Цей самий публіцист згадує про „неупереджене ставлення до СССР Папи Івана XXIII", але нарікає на Папу Павла УІ, не зважаючи на те, що цей Папа скасував назву „Мовчазна Церква", мовляв, „такої Церкви вже немає". Зате приявні на російському соборі папські представники мовчали, а тим самим потакували уневажнення Берестейської Унії.

Тепер ситуація така, що І Звичайний Синод наших владик уневажнив канонічність львівського „собору", а Папа Іван Павло II, затверджуючи порядок синодальних нарад українського єпископату тим самим дав доказ, що вважає львівський „собор" недійсним.

(Закінчення буде)

Понад 7,000 осіб...

(Продовження зі стор. 1)

ника бюра ЦК АБН і головного редактора журналу „АБН Кореспонденц" мгр Слави Стецько, і багатьох провідних діячів націоналістичного руху в Америці, Бельгії, Німеччині, Канаді та інших країнах.

У першому дні святкувань, тобто в суботу, 4-го липня, в День Незалежности ЗСА, у великій холодженій світлиці Оселі СУМ-А, відбувся форум повністю присвячений Актові 30-го червня у якому шість панелістів розглядали різні аспекти цього Акту. Цей Акт, як відомо, був проголошений у дуже складних і виїмково трудних обставинах під час Другої світової війни. Як заявили майже однозгідно панелісти, цей Акт мав і має велике історичне значіння, бо в його обороні стала велика частина українського народу і Українська Повстанська Армія, яка боролася проти комуно-московських і брунатно-німецьких імперіялістів.

Форум з участю понад 800 осіб, які виповнили залю, відкрив голова Крайового Комітету для відзначення 40-ої річниці Акту пор. Лев Футала, а модератором був проф. Володимир Стойко. Про ролю і значення Акту з 30-го червня говорив Микола Богатюк, професор Ле Нойн коледжу в Сиракюзах; міжнародно-правний аспект Акту обговорював проф. д-р Микола Чировський; проф. д-р Тарас Гунчак дав фахову оцінку української проблематики віддзеркаленої в офіційних документах гітлерівської Німеччини, які він віднайшов під час своєї наукової подорожі до Европи і які вневдовзі появляться окремим виданням; проф. Симон Вожаківський поділився з присутніми своїми власними спогадами про ефективність Акту 30-го червня на східній частині України і розказав про важливу ролю так званих похідних груп ОУН, які пробили чималу освідомлюючу і організаційну роботу; поет і довголітній в'язень комуно-московських концтаборів Святослав Караванський, виголосив свій власний спогад про Державний Акт 30-го червня заявляючи, що цей Акт зробив тоді на нього і багатьох його друзів велике враження; у пізніших роках він вже ніколи не міг забути цього чину, як його ще й досі не забувають численні борці за національні і людські права.

Останнім панелістом був відомий публіцист й історик, зокрема з періоду української визвольної війни і дій УПА під час Другої світової війни, проф. Лев Шанковський, який розказав про вплив Акту на формування УПА і дальші події, зокрема рух супротиву в Україні, який триває по сьогоднішній день.

Учасникам форуму дякував модератор проф. В.Стойко і пор. Л.Футала, який ствердив, що імпреза була вдалою і дуже потрібною. У Форумі в характері гостей брали також участь Я. і С. Стецьки та багато інших політичних і громадських діячів.

Маніфестаційна частина

В неділю, 5-го липня, Служби Божі відправляли: в католицькому обряді Владика Василь Лостен, епископ Стемфордської архипархії в сослуженні отців: Богдана Скаскова, Стефана Фабриґаса, Івана Терлецького і Михайла Микицея; у православному о. протоієрей Володимир Базилевський, настоятель уктраїнської православної катедри св. Володимира в Ню Йорку, який, до речі, виголосив глибоке змістом слово про любов і відданість Церкві і Батьківщині.

До речі, Владику Василя вітали офіційні представники Комітету і заряду Оселі хлібом і сіллю та щирими словами привіту. Хліб і сіль передала Владиці Дарія Степаняк в асисті молоді, а почот ветеранів Товариства колишніх Вояків УПА і Другої УД УНА відпровадив єпископа Лостена і супроводжаючих його священиків до польового престолу біля пам'ятника Героям, де правилась Свята Літургія.

Частини Служби Божої співали всі — ввесь багатотисячний народ і грала люблена усіма духова оркестра Осередку СУМ з Торонто „Батурин" під диригентурою мґра Василя Кардаша. Треба б при цьому відмітити, що під час читання апостола Владика зійшов два східці нище і похрестосувався з прем'єром Я.Стецьком і його дружиною.

Після Богослужб колони переформувались і тоді розпочалась маніфестаційна частина Свята: оркестра „Батурин" у своїх кольоритних одностроях, прапороносці, Владика і священство президент СКВУ мґр Іван Базарко і делеґація УККА, представники центральних організацій, ветерани УПА і Другої УД УНА, сумівська молодь і непроглядні лави народу.

Біля Пам'ятника Героям, після вже звичної церемонії піднесення прапорів, відіграння оркестрою „Батурин" американського і українського національних гимнів і переведення апелю комбатантськими та молодечими організаціями, а також відчитання Акту з 30-го червня 1941 року та складанням вінків під головним пам'ятником, Свято офіційно відкрив голова Комітету зустрічі Микола Грицковян, вітаючи Владику і священство, прем'єра і голову Проводу ОУН Я. Стецька та всіх учасників цієї імпрези. Дальшою програмою свята проводив д-р Аскольд Лозинський, голова Крайової Управи СУМ-А, який відчитав уривки з послань Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького і православного Владики Полікарпа, виданих зараз таки після проголошення Акту, а також послання Патріярха Йосифа Сліпого, у якому між іншими говориться, що „держава для народу — це те саме, що власна хата для родини. То духова будова, що в ній нарід виховується, живе своїм вільним життям... Згадуємо в цім році сороколіття другої спроби нашого народу цього століття відзискати і здобути свою державу — проголошенням відновлення української державности в червні 1941 року. Важкі то були часи і жорстокі обставини, — пишеться далі у посланні Патріярха Йосифа, — та ми не піддавались, щоб плисти на хвилях подій бездушно із розчисленням на людські ласки. Коли тільки прийшла слушна хвилина ми бажання своєї державности висловили відважно перед світом й історією, цю державність ми проголосили для підкреслення своїх прав і свого місця серед народів світу". У заключенні Патріярх Йосиф закликає до молитов за поляглих героїв в обороні цього Акту „великих синів нашої України", бо це „велика жертва любови і самопосвяти". Патріярх просить згадувати у молитвах також тих „наших синів, що продовжують те велике свічення про свободу, правду і справедливість по тюрмах і засланнях, одного бажаючи щоб ми були вільні".

Головне святочне слово виголосив Стецько, повідомляючи на початку, що Патріярх Йосиф відправив в дні 30-го червня Службу Божу в намірениі українського народу, за свободу Церкви і України. Він передав привіт від зібраних Патріярхові Йосифові, ієрархії обидвох Українських Церков, українському героїчному народові і зокрема тим борцям, які в тяжких обставинах продовжують боротьбу з окупантом. Д-р А. Лозинський додатково прочитав список Світового Комітету для відзначення Акту до якого входять Владики Українських Церков, члени тодішнього уряду, та понад 60 інших представників політичних, громадських, студентських, комбатантських, молодечих, жіночих, станових та інших організацій. Він також представив представників центральних установ і гостей із ЗСА, Канади й Европи, які були присутні на головній трибуні серед почесних гостей, а також зачитав писемний привіт від Владики-Митрополита Степана Сулика, Світового Визвольного Фронту і резолюцію, яка була переслана сенаторові Ел Д'Амато і конгресменові Вілліямові Ґрінові, які у свою чергу перечитали її в Сенаті і Палаті Репрезентантів 30-го червня.

У мистецькій частині виступили: вже згадувана оркестра „Батурин", батько ісин Євген і Володимир Курили і молодь Осередку СУМ-А з Ірвінґтону під керівництвом Іванни Кононів, які рецитували уривки з поезій Шевченка Франка, Олеся, Полтави та інших поетів. Тло для рецитацій дала оркестра „Батурин." На закінчення відбулася дефіляда молоді, комбатантів, жінок з ОЖ ОЧСУ, прапороносців перед головною трибуною під звуки оркестри.

Після офіційної програми запрошених гостей гостив перекускою заряд оселі СУМ—А під керівництвом Володимира Костика і Івана Вівчара, під час якої промовляли ще президент СКВУ мгр І. Базарко, представник ЛВУ з Канади мгр Кардаш, Стефанія Букшована, голова Товариства прихильників Державного Центру УНР, ред. Степан Мудрик з Европи, голова КОГУЦ—у, мґр Омелян Коваль голова Центральної виховної ради СУМ, мгр Ярослав Савка, голова Гетьманської організації, мгр Богдан Тодорів, представник СУК „Провидіння", Мирон Мицьо, Михайло Ковальчин, голова Т-ва кол вояків УПА, Роксоляна Стойко-Лозинська, голова СУСТА, В. Костик, голова заряду оселі СУМ—А, о. прот. В. Базилевський, ред. Володимир Мазур, предсідник УНП, мистець Михайло Черешньєвський, якому присутні з нагоди 70-их роковин з дня народження відспівали многоліття. Заключне слово сказав Я. Стецько. Імпрезою проводив пор. Лев Футала. Перекуска закінчилася молитвою, що її провів о.прот. В. Базилевський.

Декорацію для Свята приготовив безкоштовно інж. Тарас Гірняк, а Володимира і Василь Харуки влаштували з цієї нагоди дійсно фахову виставку підпільних видань. Крім того два дні підряд відбувались товариські забави під звуки відомої молодечої оркестри „Іскра".

„Ми повністю вдоволені перебігом імпрези, її змістом і формою,- заявив голова Комітету зустрічі М. Грицковян, — хоч при більш сприятливій погоді вона була б напевно численнішою".

Господарка...

(Продовження зі стор. 2)

чина почала глибоко відчувати кошти енергії, в першу чергу нафтової ропи і її перетворів. 1980 року кошти імпортованої енергії в Західній Німеччині зросли на понад 20 більйонів долярів. 20 більйонів більше як 1979 року, то мусіла відчути навіть така сильна господарська система, як німецька. При цьому імпорт ропи впав на 10 відсотків у порівнянні з попереднім роком, а це значить підвишку викликала висока ціна ропи. Наслідком чого при зменшеному на 10 відсотків імпорті ропи, кошти її зросли на 20 більйонів в річному відношенні.

Постають клопоти на ринку кваліфікованої праці. Західня Німеччина починає відставати й у цьому відношенні. Колись вона експортувала інженерів, техніків, організаторів праці. Тепер, як подало Об'єднання німецьких інженерів, в Західній Німеччині є необсадженими 16 тисяч позицій електричних, механічних, будівельних і інших інженерів. І то йдеться в першу чергу про вище кваліфікованих, тобто таких, яких вага в розбудові технології й господарки величезна. 1980 рік під тим оглядом був вельми болючим показником для Західньої Німеччини. В тому році вперше в історії японська машинобудівельна індустрія побила на світовому ринку німецьку.

Економетричні передбачування ближчого майбутнього західньонімецької господарки радше песимістичні. Оптимістичні вигляди потахли, а на їх місце одні клопоти прийшли, а інші заповідаються. Канцлер Гельмут Шмідт, який ще недавно в минулорічних виборах, підкреслював добрий стан німецької економіки й непогані прогнози на майбутнє, тепер закликає до зусиль та до ощадностей, щоб могти вийти з трудношів.

ХРАМОВЕ СВЯТО В ҐЛЕН СПЕЙ

Ґлен Спей, Н. Й. — Будівельний Комітет української православної церкви свв. апостолів Петра і Павла обходитиме тут в неділю, 12-го липня ц. р., Храмове свято. Год. 11-та рано урочиста Служба Божа, опісля пікнік на Оселі УБ-Союзу Верховині. Автобус з Ню Йорку від'їде в неділю, 12-го липня о год. 7:30 ранку з-під УНДому при Другій авеню. Квитки по зниженій ціні можна набувати в Українській православній кредитівці при 304 Схід 9-та вулиця, тел. (212) 533-2980.

Ю. Фалинський...

(Продовження зі стор. 1)

віків змагались ще такі юнаки, як Юрій Цікало, Денис і Корнило Чорнії та Михайло Балабан. В рунді переможених перше місце здобув Юрій Грабець (КЛК Бостон), елімінуючи у фіналі Ю. Цікала, 8-5.

У групі сеньйорів — 8 змагунів — Зенон Снилик („Чорноморська Січ", Нюарк) перервав шестикратну серію перемог Олександра Олинця („Тризуб"), закріплюючи за собою цьогорічний примат фінальним вислідом 6-4, 6-4. У півфіналах З. Снилик переміг свого клюбового товариша Бориса Кучинського, 6-2, 6-2, а О. Олинець — Константина Беня (КЛК Вашінгтон) вислідом 6-1, 6-2. У групі переможених перше місце здобув Ігор Сохан (Пласт), перемагаючи у фіналі Марка Фалинського (КЛК Коговз) вислідом 6-3, 7-6.

З-поміж чотирьох стартуючих жінок першу свою нагороду на Союзівці здобула Нуся Дубас (Союзівка), перемагаючи у фіналі Оксану Соболту (Союзівка) вислідом 7-5, 6-1. До фіналів Н. Дубас закваліфікувалась перемогою над Мірою Кизик (КЛК Ню Йорк) 8-4 у про-сеті, а О. Соболта — над Мартою Попович вислідом 8-3.

У групі юнаків різного віку (8 учасників) молодший віком Ігор Надбережний переміг у фіналі свого старшого брата Марка вислідом 6-1, 6-3. У півфіналах І. Надбережний елімінував Романа Кручового (Союзівка) 8-5, а Марко — Евгена Олинця вислідом 8-3.

У групі юначок, в якій змагалось п'ять дівчат різного віку, 16-річна Катруся Таращук (Союзівка) добилась перемоги у фіналі над 13-літньою Танею Савчак („Тризуб") вислідом 6-2, 6-1. У дорозі до фіналів, К. Таращук елімінувала 12-річну Ліду Савчак („Тризуб"), а Т. Савчак 11-річну Лярису Ґедді („Леви" Чікаго).

Змаганнями проводила комісія в складі інж. Роман Ракочий, ст., Ярослав Рубель, Ю. Савчак і З. Снилик. У роздачі нагород до них долучились головний контролер УНСоюзу проф. Іван Телюк, управитель Союзівки Володимир Квас та Ліда Ленець, яка вручила З. Сниликові нагороду в пам'ять її покійного батька св. п. д-ра Володимира Ленця. У коротких заключних словах інж. Ракочий подякував змагунам за співпрацю у переведенні турніру зумовленого труднощами з уваги на погоду, а проф. Телюк поґратулював переможцям і побажав успіхів всім учасникам у наступних турнірах.

Черговий турнір на Союзівці — мистецтва у подвійних грах — відбудеться в суботу і неділю, 8-го і 9-го серпня ц.р. Реєстрація змагунів в суботу, 8-го серпня, о год. 9-ій вранці в Гостинниці оселі.

Східня політика...

(Продовження зі стор. 2)

ми... З населенням сіл, вони поводяться як з колоніяльними неграми... Це прямо нагадує зграю злочинців, або скажених вовків, що кидаються на бідний народ. Ваша Святосте, три роки тому Ви відмовили мені ласки апостольского благословення, на підставі якого, Ви мали присвятити мене вмерти за спасіння моеї діецезії... Я не настоював на цьому... Я вірю, що я не є гідний такої смерти". (стор. 220).

Львівський Митрополит, який писав ці рядки тремтячою рукою, ще не був на склоні свого багатогранного на події життя.

Д-р Штеле, автор цієї цікавої праці переконаний, що Папа Павло Іван II надалі сподівається запобігти „ідеологічним розбіжностям Европи", підтримуючи християнський гуманізм, через діялоги — філософічний і дипломатичний. В цьому є очевидно утопійний елемент; але папська політика, не така, як світська дипломатія, вона ніколи не була під такою самою „пресією перемоги" як політичні потуги. (стор. 388).

Без східньої політики Ватикану, що її започаткував Папа Іван XXIII, кардинали Вселенської Церкви не були б ніколи ризикували вибирати в 1978 році Папу з Польщі, Павла Івана II. (стор. 391).

Кінець

Попис учнів М. Стадник

У Чікаго перша субота червня цього року була справді чудова, соняшна, в повнім розквіті весняної краси та переплітана мелодійними звуками музики учнів студії гри на фортепіяні проф. Марти Стадник.

Усі виконавці попису від початкуючих до абсольвентів майстерно віддали твори українських та світових клясиків.

Слухачі попису відчули пильність і любов, які виконавці вклали у виконання творів. Цю заохоту та пильність молодих виконавців треба завдячувати не тільки батькам, які, не дивлячись на хронічний брак часу і на віддаль, точно і послідовно привозять своїх дітей на лекції, але перш за все — Марті Стадник.

М. Стадник — це невсипуща любителька музики та української дітвори, яка вже роками вчить гри на фортепіяні. Її фаховий підхід та материнська терпеливість сприяли тому, що наша дітвора полюбила гру на фортепіяні, а тим самим — музику, яка особливо у нас, українців, є інтегральною частиною нашої душі, нашого буття.

Слухаючи цей попис, можна було відразу побачити, яким важливим і необхідним є музичне виховання, що наповнює молоді душі насолодою, що триватиме все їхнє життя.

Т.Н.

ОРГАНИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ почали займатися дивними справами. Останньо вони звернулися до різних країн із проханням, щоб ці країни дали право азилю пакістанцям, яких пакістанський уряд звільнив з тюрми й відставив до Сирії на вимогу терористів, що схопили пакістанський літак і вбили на ньому пакистанського дипломата. Звільнені з тюрми в Пакістані в'язні перебувають на терені Сирії, яка хоче їх позбутися. Однією з країн, що до неї звернулися з тією справою органи ОН, є Голляндія. Уряд Голляндії категорично відмовився від надання права азилю тим в'язням та щоб прийняти їх на свою територію. Свою відмову мотивував тим, що тих людей оригінально приміщено в Сирії, а крім цього що, даючи їм право азилю, голляндський уряд посередньо підтримував би міжнародний тероризм. Голляндський уряд в ніякому разі не хоче підтримувати наслідків тероризму та таким чином створювати небезпечний леґальний прецеденс на майбутнє. Міжнародна преса висловлює здивування, що ОН перебирають на себе захист людей, пов'язаних з терористами та їхніми терористичними актами.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. АННИ ВРУБЛЕВСЬКОЇ

на ФОНД БУДОВИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ в ЛЮРДІ

складаємо свої пожертви:

Петро Яріш	$50.00
Андрій Яріш	50.00
Михайло і Ольга Малинівські	25.00

Рочестер, Н. Й.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 8-го липня 1981 року, по важкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, упокоїлась в Бозі,

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

КАТЕРИНА ХИМЕРА

з дому СТРИЙКІВ

ПАНАХИДА в п'ятницю, 10-го липня 1981 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Union Funeral Home (Литвин і Литвин), 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 11-го липня 1981 року, о год. 9-ій ранку, з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, а опісля на цвинтар Hollywood Cemetery, Union, N.J.

Горем прибиті:

чоловік — ВАСИЛЬ
доньки:
ІРЕНА БОРТНИК з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми БОГДАНЧИКОМ і ХРИСТЕЮ
БОГДАННА з мужем ДАНИЛОМ
ОРИСЯ
Сестри в Україні
та ближча і дальша Родина

✝

У безмежному смутку повідомляємо всіх Приятелів і Знайомих, що в четвер, 9-го липня 1981 року, після короткої недуги, з волі Всевишнього, відійшов у Вічність

наш Найдорожчий

бл. п.

РОМАН Я. МАНДРУСЯК

уроджений 2-го травня 1923 р. в Камінках Великих на Покутті.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 10-го липня 1981 р., о год. 8-ій веч. в похоронному домі Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 11-го липня 1981 р., о год. 8;30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя, 719 Сенфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж., а опісля на цвинтар Села Ґлен Спей, Н. Й.

Горем прибиті:

НАДЯ — дружина
МАРІЯ — дочка з мужем ЮРІЄМ ВЕЛИЧКОВСЬКИМ
АЛЕКСАНДЕР — внук
ЗЕНОН — брат з родиною
ЛЮБА ГОРОДИСЬКА — сестра з родиною в Україні
МИРОСЛАВ — брат з родиною в Україні
ІЛАРІОН ЧОЛГАН — кузен з родиною
МИРОН ЧОЛГАН — кузен з родиною
СЛАВА ТЕЛЕП — кузинка з родиною в Україні
ТЕОДОР НАҐУРСЬКИЙ — тесть
ВОЛОДИМИР І ЛІДІЯ ВЕЛИЧКОВСЬКІ — свати з родиною

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ ОСНОВОПОЛОЖНИКА ТА ДОВГОЛІТНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНСЬКОЇ ЩАДНИЦІ

бл. п.

Д-ра ВОЛОДИМИРА ҐАЛАНА

ВИЗНАЧНОГО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ДІЯЧА АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в неділю, 19-го липня 1981 року, о 9-ій ранку в Українській Католицькій Церкві Благовіщення ПДМ в Мелровз Парк, Філядельфія, Па.

Вельмишановну Родину та Приятелів Покійного, всіх наших Членів, як рівнож все Українське Громадянство запрошуємо до ласкавої участи.

ДИРЕКЦІЯ І ПРАЦІВНИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ЩАДНИЦІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

УВАГА! УВАГА!

З'ЇЗД мешканців РУДНА, СУХОВОЛІ, МШАНИ І ОКОЛИЦЬ

відбудеться

на Оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

в днях 18-19-го і 20-го вересня 1981 р.

Заінтересованим учасникам вишлемо негайно потрібні інформації. Звертатись на наступну адресу:

Михайло Коваль
735 Vernon Ave., Kenilworth, N.J. 07033. Tel.: (201) 245-5104

ГОЛОВНА УПРАВА ГЕТЬМАНСЬКОГО РУХУ

Українці Ню Йорку, Ню Джерзі та околиць!

1. В неділю, 12-го липня 1981 року при Статуї Свободи, о год. 12-ій дня

ВІДБУДЕТЬСЯ ЩОРІЧНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ

ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ (ТПН)

У програмі: Служба Божа, відкриття офіційної частини, відчитання Проклямації ТПН, Президента ЗСА, Губернаторів Ню Йорку й Ню Джерзі, Посадника м. Ню Йорку, промови Представників національних груп, Конґресменів, мистецька частина, покладення вінка Борцям за визволення у стіп Статуї Свободи.

2. Закінчення Тижня Поневолених Націй в Центральному Парку — 19-го липня 1981 року

Програма: 9:30 ранку — Збірка учасників ТПН на 51-ій вул. і 5-ій Авеню, Ню Йорк, Н. Й.
10;30 ранку — Похід до 72-ої вул. — Центральний Парк, з прапорами та транспарентами у супроводі китайської дутої оркестри (40 осіб) з Тайвану.
Год. 11-та ранку — Відкриття офіційної частини, промови.
На закінчення виступ національних мистецьких груп.

Запрошуємо всіх Патріотів до відзначення Тижня Поневолених Націй при Статуї Свободи 19-го липня 1981 р. у Центральному Парку.

За Головну Управу Гетьманського Руху —
ЯРОСЛАВ САВКА, голова

Б. Р. Михальчак іде на студії медицини

В четвер, 7-го травня, отримав диплом бакалявра Вейнського університету в Детройті Борис Роман Михальчак, син Миколи та Марії Михальчак з Воррен, Мичиген. Борис і його батьки є членами УНСоюзу, Відділ 94 і 146, та парафіянами церкви св. Йосафата.

Борис Р. Михальчак закінчив початкову та середню школу при парохії Непорочного Зачаття. Як один з визначних учнів, Борис був головою гуртка NHS, почесного Крайового Товариства найкращих учнів, та отримав повну стипендію Вейнського університету на чотири роки студій, т. зв. „Вейн Стейт Меріт Сколаршіп".

У Вейнському університеті Борис за всі чотири роки осягнув всередньому оцінку 3.92, тож всього на 0,08 менше ідеальної оцінки „4". Приготовляючи себе до вступу до медичної школи, він здобув диплом бакалявра з ділянки біології з „високим відзначенням". За успіхи в науці його прийнято в члени згромадження студентів Фі-Бета-Каппа.

Борис Р. Михальчак

Ще далеко перед закінченням студій, бо вже 1-го жовтня минулого року, Вейнський університет повідомив Бориса, що його прийнято тут на медичні студії, на які звичайно аплікантові важко дістатися.

Українська громада Метрополітального Детройту та українська середня школа Непорочного Зачаття радіють разом з батьками з успіхів Бориса Михальчака.

В СЕРЕДУ, 8-го липня ц.р., Палата Репрезентантів розпочала розглядати пропозицію Адміністрації президента Рональда Регена про податкову систему і зменшення податків на 38 більйонів долярів. Президент заявив кореспондентам, що він зажадає продовження сесії Конгресу в серпні, якщо до першого серпня, — початок вакацій для обидвох палат Конгресу, — не буде схвалений закон про зниження податків. Не зважаючи на опозицію деяких демократичних лідерів, провідні республіканці в Палаті Репрезентантів висловили сподівання, що Конгрес схвалить пропозицію Уряду до визначеної дати і що частина демократів голосуватиме за програмою Президента.

Відбувся панель Нюаркського Відділу Комітету за Правопорядок в УККА

Компроміс — так, капітуляція — ні!

Одна централя краще відповідає інтересам української громади, одначе консолідація розбіжних груп нашої громади в одній централі вимагає духа компромісу від усіх груп, а цього ми не бачимо.

Такими думками був пронизаний панель, що його Нюарський Відділ Комітету за Правопорядок в УККА влаштував у неділю, 14-го червня ц.р. у залі української православної церкви св. Вознесіння в Мейплвуді, Н.Дж. Доповідачами на панелю були: Є. Стахів, інж. Л. Калинич, д-р Б. Витвицький та ред. І. Кедрин-Рудницький. Панелем, на якому було понад сто осіб, проводив модератор д-р І. Темницький.

Доповіді панелістів

Перший доповідач Є. Стахів говорив на тему: „Минуле — роки „співпраці". Він пригадав деякі події ще з часів Дмитра Галичина, а опісля спинився на подіях коротко перед XIII Конгресом Українців Америки. Доповідач сказав, що тоді прийшло до консолідації, але з приходом на пост екзекутивного віцепрезидента УККА В. Мазура ситуація раптово погіршала. В. Мазур з І. Білинським видвигнули критику поглядів ген Григоренка на форумі УККА, де ця справа не належала. Опозиція старалася дати свій вклад в підготову до XIII Конгресу, але І. Білинський компромісові пропозиції опозиційної групи відкинув. Доповідач звернув окрему увагу на те, що преса ці всі трудності промовчувала.

На тему: „Одна, чи дві централі" говорив інж. Л. Калинич. Він зауважив, що опозиція до теперішнього УККА є завелика і засильна, щоб її ігнорувати. Все таки він думає, що сім місяців від заіснування конфлікту на XIII Конгресі, це ще замалий проміжок часу, щоб вже творити другу централю. Доповідач не розглядав питання правильности і легальности XIII Конгресу, а лиш сконцентрував свою увагу над діяльністю двох централь. Він проти другої централі, бо ця скрайня альтернатива означала б розкол української громади в ЗСА. Інж. Калинич прочитав лист з Варшави, в якому національне розбиття української громади розцінене як корисне лиш нашим ворогам. Доповідач рекомендував компромісову розв'язку: спершу треба прийняти цього роду спосіб життя, щоб опозиція займалася тими справами, якими не займається УККА, подібно до поради д-ра Цимбалістого в його статті в „Свободі"; остаточно конфлікт міг би розсудити арбітраж, що складався б з незалежних, професійних осіб, головно вже тут вихованих правників.

Третій доповідач д-р Б. Витвицький — говорив про „Зв'язки з неукраїнським світом". Він ствердив тотальну відсутність впливу української еміграції на світові потуги, які будуть вирішувати долю народів Совєтського Союзу у випадку розвалу Совєтського Союзу. Д-р Б. Витвицький сказав, що гірш усього, у нас є брак свідомости потреби такого впливу. Наша громада хворіє на надмірну ідеологізацію. Прикладами цього є сам проф. Добрянський і ті, хто не розуміє різниці між методами повстанської боротьби і методами, якими можна виробити собі вплив у Вашінгтоні. Відмінний підхід від нашого підходу доповідач зілюстрував китайською приповідкою: „Не важно, чи кіт білий, чи чорний, — аби лиш миші ловив".

Вихід із цього стану доповідач добачає у: загальному усвідомленні про існуючий стан наших зв'язків; створенні зв'язків з поляками, жидами тощо, дорогою, наприклад конференцій; створенні політичного апарату для зовнішніх зв'язків, в усвідомленні, який характер повинні мати звернення речників української громади до уряду ЗСА. Дотепер наші звернення здебільшого бували або максималістичні, або мінімалістичні.

Деякі успіхи в минулому, як праця Комітету Оборони Політичних В'язнів, участь українців у Мадридській Конференції, зв'язки з робітничими спілками, справа „Радіо Свободи", лиш вказують на широкі можливості корисної роботи для української справи.

Останній доповідач ред. І. Кедрин-Рудницький, мав застереження до своєї теми „Що далі — нова централя" тому, що він не є ентузіястом нової централі і бачить непопулярність ідеї двох централь. Наша громадська ситуація — говорив доповідач, — після XIII Конгресу є хаотична. Він сам працював довший час в УККА і не мав конфліктів аж до приходу В. Мазура. Його здивувало осудження ген. Григоренка, який чейже ціле своє життя був в російському середовищі, а тепер все таки обороняє незалежність України. Та й в розцінуванні концепції партократії треба пам'ятати, що Таращанська Дивізія в 1918-19 роках, чи русифікатори України такі, як: Щербицький, чи Любченко, — це були українці. Найгірше, що ген. Григоренка осуджували люди, які навіть не познайомилися як слід із статтею, за яку його осуджено.

Ред. Кедрин звернув увагу на те, що в світі немає прецеденту, щоб понад 40-мільйоний нарід, із 1000-літньою історією, не мав держави. В цьому ми самі винні. Одначе, треба пам'ятати, що в житті все постійно міняється, що події не стаються дорогою якогось історичного автоматизму, а лиш роблять їх люди, які також міняються. Навіть християнізм змінився в ході історії, тому треба зрозуміти, що націоналізм в 1981 році повинен бути інший від націоналізму в 1929 році, коли то сам доповідач брав участь у формуванні ОУН. У дальшому ред. Кедрин твердив, що лідерів не вибирається, вони виринають самі, і наше лихо в тому, що ми тепер не маємо лідерів. Але в постійній змінливості стаються цілком несподівані події, такими в останньому часі є постання правозахисного руху в Україні, чи події в Польщі. На чолі бандерівців можуть станути інші люди і ситуація зміниться. У сучасній ситуації ред. Кедрин закликав до компромісу, але бажання до нього повинні виявити обі сторони. Коли одна сторона вперто повторює „ні", тоді не може бути компромісу.

Дискусія між панелістами

У дискусії панелісти додали ще деякі свої думки. І так Є. Стахів ствердив, що УККА перестав існувати як центр незалежних організацій і він сумнівається в можливість осягнення компромісу, а натомість бачить потребу нової української репрезентації. Д-р Б. Витвицький сказав, що він не є рішений, чи є за новою централею. Зле, що від XII Конгресу насупив в громаді стан паралічу, в якому громада, як струсь, пробує ігнорувати дійсність. А тим часом світ не є згідний у цьому щоб заморозити час і чекати, аж ми опритомніємо.

Ред. І. Кедрин знову закликав до розмов, які можуть принести розв'язку хоч би тому, що в Визвольному Фронті заіснував глибокий психологічний розкол. Він оцінив позитивно особу І. Базарка, вважаючи, що в УККА буде клопіт, коли там буде І. Білинський. Вкінці закликав не драматизувати надто ситуації, бо Україна все одно буде існувати, а еміґранти все одно не будуть мати рішального голосу у вільній Україні.

Запити

Наступною точкою програми панелю були запити до панелістів. Між тими, що ставили запити, були: Родзінський, Батьків, Стефуришин, Семанишин, Коленський, Басняк, Кормило, Рак і Карлицький. Їхні запити і короткі заввагі були цього роду: чи голос у дискусії і запитах мають лиш платники УККА, чи всі? Чому Братський (тоді Робітничий) Союз приступив до УККА досить пізно? Чи „Свобода" тепер пише правду? Чому так довго вибирано проф. Добрянського на голову УККА? Чи дійсно треба нової організації? Чому є мова про те, що не було зговорення перед XIII Конгресом, коли в президії були особи ізпоза Визвольнофронтівських організацій? Коли то І. Білинський відмовився від компромісу? Чому вважати початком конфлікту XIII Конгрес, коли в дійсності він існує вже десятиліття, а XIII Конгрес був лиш кульмінаційною точкою конфлікту? Чому „Свобода" не подавала вісток перед XIII Конгресом? Чому ген. Григоренкові можна мати свій погляд, а Визвольному Фронтові ні? І. Білинський не є головою організацій Визвольного Фронту. Якого компромісу вимагає опозиція?

На ці запити панелісти дали такі відповіді: голос на цьому панелі мають усі, бо повідомлення у пресі було до ширших кіл громадянства. УБС приступив пізніше до УККА внаслідок ситуації, в якій ціла українська громада в ЗСА опинилася після Другої світової війни. „Свобода" перед XIII Конгресом не подавала повної інформації про наростаючі труднощі. Проф. Добрянський тому є так довго головою УККА, бо не було належної критики у пресі про його працю. Голова президії XIII Конгресу не передавав нікому зі своїх заступників проводу Конгресом, а сам все оглядався за вказівками від І. Білинського. Організація із новим підходом потрібна, бо американський світ не є прихильний до національного питання, а Інформаційне Бюро УККА у Вашінгтоні не має реального підходу, ані потрібних фінансів, і в працю Бюра постійно вмішується І. Білинський. Ген. Григоренкові можна мати свої погляди, але УККА не є покликане до полеміки на політико-світоглядові теми. Компроміс повинен включити уневажнення XIII Конгресу поворот до ротаційної системи і скликання Надзвичайного Конгресу.

Загальна дискусія

У загальній дискусії забирали голос: проф. М. Чировський, д-р Р. Легедза, Дора Рак, інж. М. Семанишин, мгр Я. Рак, М. Кормило, І. Ольшанівський, Д. Ліщинський і деякі з панелістів. Між їхніми думками, які вони додали до панелю, було стривоження, що УККА вже сім місяців є недіяльний, були вислови з бажанням нової централі, була порада розбудувати в нас розуміння правовости і передати спірні справи до громадського суду, були застереження до скрайніх пропозицій. У дальшому дискутант д-р Р. Легедза застерігся проти недоцінювання українців, бо багато етнічних лідерів уважають нас за добре зорганізованих, а і в СССР дивляться на українців як на лідерів опору, та й українська мова в українських містах є жива. Дора Рак висловилася з признанням про панель, зокрема про модератора і про д-ра Витвицького. Вона уважала що ділянка зовнішніх зв'язків вимагає координації. І. Ольшанівський звернув увагу на створення у Вашінгтоні Конгресового Комітету ад гок для етнічних справ балтійців і українців і на потребу більшої дбайливости в обороні переслідуваних в Україні.

Довше слово в дискусії виголосив Д. Ліщинський. Він сказав, що за час своєї участи в Крайовій Раді УККА, він наглядно бачив роз'єднуючі ходи В. Мазура. П. Ліщинський завважив, що Визвольний Фронт не є творчим, а лиш старається перебрати під свою керму існуючі установи, включно до фінансових, часто не маючи до того кваліфікованих людей. Є багато творчих одиниць поза організаціями Визвольного Фронту, але Визвольний Фронт старається їхній вклад цілковито виелімінувати. А вже зовсім жалюгідною була постава Визвольного Фронту супроти патріярхальної справи, Енциклопедії Українознавства, Гарварду, чи Гельсінкської Групи. По XIII Конгресі Д. Ліщинський став перед двома альтернативами: або цілком відійти в приватне життя, або приступити до опозиції. Його бажанням є створити сильну опозицію із здоровою фінансовою базою, і лиш тоді говорити із позиції сили. Ця опозиція повинна вести таку діяльність, що її не робить УККА.

Підсумовуючи виявлені панелем недомагання в УККА, модератор д-р І. Темницький підкреслив, що пануючі в УККА монопартійні тенденції від років відбирали охоту вписуватися у членство велику частину громадянства і приневолювали деякі установи і організації стояти осторонь. Останньо, опанований одною політичною групою, XIII Конгрес ще більш погіршив ситуацію та поставив цілу низку установ та товариств поза своїм засягом.

Треба вжити всяких можливих заходів, щоб справити виниклу стуацію, привернути непартійність УККА та дійти до консолідації наших сил, по можності не вдаючись до творення другої централі.

Учасниками панелю були особи із різних, дуже розбіжних українських середовищ. Панель пройшов спокійно, обмін думками був речевий і жвавий. Організатори панелю і автори цього звіту хочуть вірити, що цей панель причиниться до піднесення позему розуміння скомплікованої сучасної ситуації української громади, а може і дасть вклад в створення нового способу нашого життя, в якому ми або усунемо теперішні конфлікти, або навчимося жити і творити не зважаючи на конфлікти.

Лев Коленський
Євген Перейма

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ШИМАНСЬКА, членка УНС Відд. 287 Т-ва Сини України в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 27-го травня 1981 р. на 85-му р. життя. Нар. 1897 р. в Сяноку, Зах. Україна; членкою УНС стала у 1917 р. Залишила у смутку чотири доньки: Вікторію, Берту, Мері і Стеллу; трьох синів: Івана, Теодора і Честера та 12 внуків. Похорон відбувся 30-го травня 1981 р. на цвинтарі св. Петра і Павла в Авока, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Б. Ясінський, секр.

ІВАН БУРАК, член УНС Відд. 324 Т-ва Мир у Філядельфії, помер 14-го травня 1981 р. на 59-му р. життя. Нар. 1922 р. у Філядельфії; членом УНС став у 1940 р. Залишив у смутку дружину Розалію та сестру і брата з родинами в Америці. Похорон відбувся 18-го травня 1981 р. на цвинтарі св. Марії у Філядельфії.

Вічна Йому Пам'ять!
І. Б., секр.

ІВАН В. ІВАНЧУК, член УНС Відд. 423 ім. Евгена Коновальця в Чікаго, Ілл., помер 29-го травня 1981 р. на 76-му році життя. Нар. 1905 р. в Манітоба, Канада; членом УНС став у 1959 р. Залишив у смутку дружину Стефанію, дві доньки і внучку. Похорон відбувся 2-го червня 1981 р. на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Яків Берестянський, секр.

ВОЛОДИМИР ДОЛЯК, член УНС Відд. 184 Верховина в Ню Йорку, Н. Й., помер 27-го квітня 1981 р. на 65-му р. життя. Нар. 1917 р. в Бортниках, пов. Бучач, Україна; членом УНС став у 1961-му р. Залишив у смутку дружину Розалію, сина Ярослава і дочку Стефанію. Похорон відбувся 29-го квітня 1981 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Богдан Ластовецький, секр.

МАРІЯ ЛАПИЦЯ, членка УНС Відд. 161 св. Василія в Амбрідж, Па., померла 15-го червня 1981 р. на 84-му році життя. Нар. 1896 р. в Зах. Україні; членкою УНС стала у 1916 р. Залишила у смутку 5 синів: Володимира, Юрія, Павла, Михайла й Івана; дві дочки: Анну й Софію, 26 внуків, 12 правнуків і брата Василя. Похорон відбувся 18-го червня 1981 р. на укр. кат. цвинтарі свв. Петра і Павла в Амбрідж, Па.

Вічна Її Пам'ять!
Андрій Джула, секр.